

VESNA POLJANČIĆ

AFFIRMACIJA ZADARSKOG POLUOTOKA SUVREMENE TURISTIČKE INTERVENCIJE I ZAUSTAVLJANJE TRENDIA ISELJAVANJA IZ GRADSKIH SREDIŠTA

THE AFFIRMATION OF ZADAR PENINSULA CONTEMPORARY TOURIST INTERVENTIONS AND PREVENTING THE CITY CENTER EMIGRATION TRENDS

During the graduate study at the Faculty of Architecture, the Department of Urban and Physical Planning and Landscape Architecture courses regularly have topics related to the society and environmental changes. The causes for these changes are observed as a whole with some proposals for their improvements and possible interventions. The chosen topic is very contemporary – the process of residents moving out of historic city and settlement centers, with single tourism uses and accommodation moving in (examples of Dubrovnik, Split, Zadar, ...). The book presents the work of students, along with expert guest lecturers and field work, who attempted to explore this topic and propose suggestions how to slow down these processes, taking for an example the affirmation of Zadar historic nucleus.

Sveučilište u Zagrebu, Arhitektonski fakultet
Zagreb, 2016.

Str. 205, ilustr., uvodni tekstovi, analitički dio, detaljna snimka svih zgrada na poluotoku 2014. g. i komparacija sa stanjem 1989. g., stud. projekti, prilozi [23,2/27,1 cm]

Urednik: Tihomir Jukić
Urednička suradnja: Kristina Perkov
Recenzenti: Srećko Pegan, Alenka Delić
Lektura: Zlata Santrčić, Nenad Lipovac
Prijevod na engleski: Tomislava Balić
Dizajn i layout: Sandro Dujmenović

ISBN 9789538042188

Publikacija „Afirmacija zadarskog poluotoka” nastaje kao rezultat Urbanističke radionice 3 održane na poticaj Društva arhitekata iz Zadra, pod vodstvom mentora prof.dr.sc. Tihomira Jukića. Radionica je održana u akademskoj godini 2013./2014. na Katedri za urbanizam, prostorno planiranje i pejsažnu arhitekturu Arhitektonskog fakulteta u Zagrebu, uz gostovanje brojnih meritornih predavača, a rad se odvijao i na temom obuhvaćenom terenu – u Zadru.

Aktualna tema radionice vezana je za suvremene društvene promjene kojih se pojava izravno odražava na transformacije prostora koji su tijekom povijesti bili aktivno korišteni od strane društva. Upravo su takvi prostori prepoznati u povijesnim središtima gradova koji pod utjecajem razvoja turizma postaju sadržajno i strukturalno ispražnjeni iseljavanjem lokalnih stanovnika.

Negativni utjecaji turizma kroz napuštanje i preseljenje lokalnoga stanovništva, a time i sadržaja, prepoznati su u prostorima zadarskog poluotoka pa su poslužili kao svojevrsna prilika za preispitivanje novih razvojnih mogućnosti grada. U specifičnome prostornom okruženju nakupljenih slojeva baštine radionicom se propituje pokušaj stvaranja novih okolnosti za svakodnevni život. Prilika je to za afirmiranje povijesnih okolnosti zatečenih u prostoru grada kroz razvoj k prilagodljivosti dinamičnom suvremenom životu, is-

pitujući pritom nove sadržajne i strukturalne odnose prostora u gradu.

Studenti radionice propitivali su utjecaj turizma na preobrazbu povijesnih prostora zadarskoga poluotoka kroz istraživanje uzroka društvenih promjena i transformacija prostora, analitičko istraživanje obilježja zatečenih struktura te stvaranje analizom definiranih osnova na kojima se temelje polazišta za potom predložene projektne intervencije. Rezultate radionice predstavljene publikacijom moguće je pratiti kroz:

Analitički dio koji sadrži istraživanje dostupne povijesne i ostale građe, specijaliziranih studija i valorizaciju zadarskog poluotoka. Nastavno na detaljni povijesni pregled razvoja zadarskog poluotoka, analitički su preispitana značenja prostora poluotoka kroz valorizaciju programa, sadržaja i fizionomije.

Detaljnu snimku svih zgrada na poluotoku s komparacijom stanja iz 1989. i 2014. godine kojom su obuhvaćena obilježja zgrada, kao što su dominantna namjena, namjena prizemlja, katnost, građevinsko stanje, ali i analiza prometa te javnih i pejsažno uređenih površina. Usporedbom prostora u razdoblju od dvadeset pet godina doneseni su zaključci koji su poslužili kao polazište mogućih projektne intervencija.

Studentske projekte kojima su prikazani prijedlozi preobrazbe poluotoka kroz projektne intervencije.

Publikacijom prikazane projektne intervencije studenata pokušaj su preispitivanja preobrazbe prostora i sadržaja na poluotoku s ciljem usporavanja procesa iseljavanja stanovnika iz povijesno vrijednih prostora te sprječavanje pretvaranja središta grada u jednonamjenski prostor smjestaja turističke namjene. Intervencije su prikazane kroz ilustracije i tekstualni opis, a temeljene su na preispitivanju programa i načina korištenja prostora u pretežito izgrađenoj ili neodgovarajuće korištenoj strukturi grada istraženom u analitičkom dijelu publikacije. Kroz prostorne i sadržajne rekonstrukcije, dogradnje i afirmacije mogu se pratiti predložene preobrazbe sa svrhom prilagodbe povijesno vrijednih prostora suvremenoj dinamici života. Kreativnim interpretacijama prostora povijesne baštine oni se afirmiraju za budući razvoj grada kroz novu razinu participacije građana, stvarajući prostore koji omogućavaju ostvarivanje mikros scenarija za stanovnike grada. Prikazane projektne intervencije studenata pokušaj su stvaranja okvira za održivi razvoj povijesno vrijednih javnih gradskih prostora.

Povod publikaciji bila je i izložba studentskih radova radionice održana pod istim nazivom „Afirmacija zadarskog poluotoka” 5.-18.12.2014. u Kneževoj palači Narodnog muzeja u Zadru. Radionica je 2015. godine nagrađena godišnjom nagradom za turizam „Artur”.